
Vergaderjaar 2019–2020

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

BJ

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 februari 2020

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Algemene Zaken van 28 januari 2020.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

Meerjarig Financieel Kader

De Raad sprak tijdens een lunchbespreking kort over de opstelling van het Europees Parlement (EP) in de Meerjarig Financieel Kader (MFK) onderhandelingen. Tevens gaf het Kroatisch voorzitterschap een procedurele toelichting op de MFK onderhandelingen.

Het EP kondigde in december jl. aan de besprekingen over een aantal sectorale verordeningen stil te willen leggen vanwege onduidelijkheid over sleutelementen van het MFK (o.a. totaalomvang en verdeling van budgetten). Op 14 januari jl. gaf het EP in een brief een nadere toelichting hierop en deelde het mee dat het de Commissie heeft verzocht om een «contingency plan» op te stellen, in het geval er geen tijdig akkoord over het MFK wordt bereikt. Door het Kroatisch voorzitterschap van de Europese Unie (EU) wordt een reactie voorbereid op deze brief, waarin namens de Raad bereidheid wordt getoond om de samenwerking met het EP op de gebruikelijke wijze voort te zetten. Nederland kan de strekking van deze reactie steunen.

Lidstaten wisselden van gedachten over het verdere onderhandelingsproces in de Raad. De voorzitter van de Europese Raad, Charles Michel, heeft een extra Europese Raad over het MFK aangekondigd voor 20 februari. De komende weken zal hij bilaterale consultaties voeren om de posities van lidstaten nader in kaart te brengen om zo richting een Raadsakkoord te komen. Voorafgaand komt naar verwachting de Raad Algemene Zaken op 17 of 18 februari a.s. bijeen. Tijdens de lunchbespreking gaven meerdere lidstaten aan dat zij de kans op snelle besluitvorming beperkt achten gezien het verdeelde krachtenveld. Nederland heeft gepleit voor ordentelijke voorbereiding van de ingelaste Europese Raad ook gelet op het belang van het informeren van nationale parlementen.

Conferentie over de toekomst van Europa

Tijdens de Raad is van gedachten gewisseld over de nog op te richten conferentie over de toekomst van Europa, met als doel om op korte termijn een standpunt van de Raad vast te stellen. Dat dient als mandaat voor het Kroatisch voorzitterschap om in de komende periode, samen met de Commissie en het EP, te komen tot een gezamenlijke verklaring ter oprichting van de conferentie.

De discussie in de Raad werd gevoerd op basis van een paper van het Kroatisch voorzitterschap (DP 5547/20). Ook bood de onlangs gepubliceerde mededeling van de Commissie¹ betreffende het vorm geven van de conferentie over de toekomst van Europa inbreng voor de discussie.

Over het algemeen was er veel overeenstemming tussen de lidstaten en kon het paper van het Kroatisch voorzitterschap op steun rekenen. De conferentie moet gericht zijn op het betrekken van burgers en het maatschappelijk middenveld (en mogelijke andere stakeholders) bij de uitdagingen voor en verwachtingen van de EU op de middellange termijn. Het moet een inclusief forum zijn, met als doelen de democratische legitimiteit van de EU en het draagvlak voor het beleid te verstevigen. Ook was er overeenstemming onder lidstaten dat nationale parlementen actief betrokken moeten worden. Bij het betrekken van burgers moet voortgebouwd worden op het werk dat al gedaan is afgelopen jaren, onder

¹ COM(2020) 27 final.

andere met de burgerconsultaties die in 2018 door alle lidstaten, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk, zijn uitgevoerd.² Wat betreft de vorm van de conferentie spraken meerdere lidstaten zich uit voor een opzet van beperkte omvang. Tot slot zag het overgrote merendeel van lidstaten verdragswijziging niet als de gewenste uitkomst van deze conferentie, hoewel enkele lidstaten het niet vooraf wilden uitsluiten.

Ook Nederland kon de uitgangspunten van het Kroatisch voorzitterschap in grote lijnen steunen. Als onderdeel van een bredere beïnvloedingsstrategie heeft Nederland in aanloop naar de Raad actief samenwerking gezocht met België en Luxemburg, om gezamenlijk in Benelux-verband op te treden. Afgelopen jaren heeft de Benelux immers vaker gezamenlijk opgetrokken waar het ging om institutionele onderwerpen. Het resultaat was een gezamenlijk paper³ als inbreng voor de discussie over de conferentie voorafgaand aan de Raad, bijgevoegd bij dit verslag, en een interventie van de Belgische Minister Geens namens de drie lidstaten. In het paper en de gezamenlijke inbreng is door de Benelux steun uitgesproken aan de oprichting van de conferentie en onderstreept dat deze zich moet richten op het bereiken van concrete resultaten voor burgers in lijn met de prioriteiten van de Strategische Agenda. Verder werd aandacht gevraagd voor onderwerpen met betrekking tot het beter laten functioneren van de EU (bijv. transparantie, betere regelgeving, implementatie, handhaving en rechtsstatelijkheid). De balans tussen de instellingen moet worden gewaarborgd en nationale parlementen moeten actief worden betrokken. Daarnaast werd gepleit voor een sobere, moderne en kosten-efficiënte organisatievorm. Dit zijn belangrijke elementen van de Nederlandse inzet, die nader zullen worden uitgewerkt in de kabinetsappreciatie over de mededeling van de Commissie. Het kabinet is voornemens de samenwerking met België en Luxemburg met betrekking tot de conferentie voort te zetten en ook actief met andere lidstaten te blijven samenwerken.

De raadspositie zal in de komende periode verder worden vormgegeven. Het vervolgproces en de timing, bijvoorbeeld betreffende het vaststellen van een gezamenlijke verklaring van de Raad, Europese Commissie en het Europees Parlement over de opzet van de conferentie, is nog onbekend. Het kabinet stuurt uw Kamer binnenkort een uitgebreidere appreciatie toe over de mededeling van de Commissie betreffende de conferentie over de toekomst van Europa.

Prioriteiten Kroatisch voorzitterschap

Het Kroatisch voorzitterschap lichtte in een openbare vergadering de voorzitterschapsprioriteiten toe. Het voorzitterschapsprogramma, met de titel «*A strong Europe in a world of challenges*», kent vier prioriteiten: een Europa dat ontwikkelt; een Europa dat verbindt; een Europa dat beschermt; en een invloedrijk Europa. Gebaseerd op deze prioriteiten en de Strategische Agenda van de Europese Raad zal het Kroatisch voorzitterschap in de Raad Algemene Zaken zich richten op de MFK-onderhandelingen, EU-uitbreiding met een EU-Westelijke Balkan Top in mei a.s. te Zagreb, de EU als waardengemeenschap, de Conferentie over de toekomst van EU en de toekomstige relatie met het Verenigd Koninkrijk.

Nederland heeft het Kroatisch voorzitterschap succes gewenst bij het realiseren van haar voorzitterschapsprogramma. Daarbij benadrukte Nederland het belang van transparantie in het werk van de instellingen en

² Zie kamerstuknummer 21 501-20, nr. 1382, vergaderjaar 2018–2019.

³ Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 166144.01.

heeft het Kroatië opgeroepen de uitstekende transparantie pilot van het Fins voorzitterschap te continueren. Het voorzitterschap reageerde door te stellen dat het dichterbij de burger brengen van de EU een prioriteit is en transparantie kan bijdragen aan het vergroten van de legitimiteit van instellingen. Concrete informatie van het Kroatisch voorzitterschap over voortzetting van de pilot wordt binnenkort verwacht. Uw Kamer zal in de geannoteerde agenda voor de volgende Raad Algemene Zaken hierover geïnformeerd worden.